

УКРАЇНСЬКА ПРАВДА

ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА

05.12.2008 17:57 _ Артем Захарченко, ЕП

Бюджет-2009 краще прийняти невчасно?

Спочатку антикризові закони – потім бюджет. Інакше його доведеться перезатверджувати.

Фото прес-служби Кабміну

На вчасне прийняття державного бюджету-2009, схоже, ніхто не розраховує. Поки лідери фракцій звинувачують одне одного в небажанні працювати, уряд готується жити за бюджетом-2008. Проте, експерти переконують, що так воно, може, й на краще.

Що б таке зробити, коли нема бюджету?

Кабінет Міністрів доручив Міністерству фінансів затвердити тимчасовий розпис держбюджету на I квартал 2009 року. Саме так належить робити, згідно з бюджетною резолюцією.

Цей документ, як відомо, захищає соціальні видатки, а не підприємства.

"Є цілий перелік захищених статей: середня зарплата, соцвиплати, медикаменти, продукти харчування. Відповідно, всі вони попадуть у цей розпис", - розповіла в коментарі "Економічній правді" Ірина Щербина, гендиректор Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. І все це щомісяця в обсягах не менше 1/12 видатків торішнього бюджету на відповідні статті.

Водночас, поки немає бюджету, економіка не побачить, згідно з законом, жодних капітальних видатків. І ніяких нових витратних статей, зокрема, для подолання фінансової кризи, запровадити не вийде.

"А це, по суті, бюджетні програми щодо підтримки розвитку вугільної галузі, агропромислового комплексу, літакобудування, суднобудування, космічної галузі", - побивається голова бюджетного комітету Верховної Ради Микола Деркач (фракція блоку Литвина).

Між тим, прибутки бюджету, як відомо, скорочуються. За листопад-грудень, за даними Міністерства фінансів, його буде недовиконано більш ніж на 7 мільярдів гривень. 2009 року тенденція триватиме. "Ми можемо говорити однозначно про зменшення темпів приросту. Номінально він може бути не меншим, а навіть більшим. Питання - в реальності", - каже Ірина Щербина.

Притому надходження від митниці (що складають, за даними Інституту бюджету, 6,3% прибутків держави торік) номінально можуть навіть зрости, зважаючи на шалене негативне сальдо нашої держави. Але податки на прибуток (17%) та на додану вартість (40,9%), унаслідок зупинки підприємств, будуть сильно недоотримані.

Скорочення працівників та зниження зарплати автоматично зменшить надходження податку з доходів фізичних осіб. А це основне джерело наповнення місцевих бюджетів. Зменшення фонду оплати праці збіднить Пенсійний фонд.

Щоправда, зростуть надходження від акцизів на тютюн та алкоголь (7,1%), а стабільними залишаються платежі за використання природних ресурсів (рента за видобуток та транспортування нафти, газу, плата за землю, лісові ресурси, воду, надра, в цілому - 26%); орендні платежі та податок з власників транспортних засобів.

Про надходження від приватизації взагалі смішно згадувати: якщо навіть наважаться 2009 року продавати великі підприємства - значних коштів за них отримати не вийде.

Яким чином закривається невиконання бюджету цього року - уряд не розповідає. "Але це не означає, що одразу буде скорочено якісь статті. По-перше, їх скорочувати дуже важко, це - теж процедура. Але ж завжди є певні невикористані кошти. Подальше їх використання в таких умовах може бути перекрите міністерством фінансів і направлене на корекцію бюджету", - розповідає експерт Інституту бюджету.

Краще не поспішати

Спочатку антикризові закони - потім бюджет. Інакше його доведеться перезатверджувати. А боротися з кризою нашвидкуруч не вийде.

"Потрібна підтримка в отриманні кредитів, часткове погашення відсотків, тимчасові податкові пільги, як зараз робиться по "Нафтогазу". Потрібно не менше 3-4 місяців для того, щоб такі проекти були нормально опрацьовані, і вже після того були внесені в бюджет", - вважає Ірина Щербина.

Тому, за її словами, найкраще було би відкласти бюджет на перший квартал наступного року, щоб не приймати його двічі.

Уряд, наприклад, досі не може затвердити макропоказники на наступний рік, посилаючись на швидку зміну економічної ситуації. І тільки під кінець першого кварталу, коли на ринку стихне паніка, можна буде оцінити чистий вплив кризових факторів. Не кажучи вже про політичне протистояння, в умовах якого приймати бюджет - собі дорожче.

"У кризові часи, що негативно впливають на наповнення доходної частини бюджету, "реалістичний бюджет" - це бюджет непопулярний, непопулістичний, оскільки має передбачати реальне скорочення видатків бюджету", - запевняє Микола Деркач.

Найперше необхідний перехід на адресні соціальні пільги, про який говорять уже не перший рік. І взагалі - скорочення кількості пільг і допомог. Але в умовах жорсткої економії можуть постраждати і сфери освіти та охорони здоров'я: норми щодо кількості учнів у класі, квадратних метрів на одного учня. Але для цього необхідно міняти базові закони - про освіту та охорону здоров'я. А в рік чергових виборів таких рішень можна не боятися.

Від недофінансування страждатиме саме реальний сектор економіки. Однак, перший квартал без бюджету можна прожити досить безболісно, переконує Ірина Щербина.

"У будь-якому випадку, січень-лютий - це місяці, в які в цілому спадала і економічна активність у країні, і, я би так сказала, бюджетна активність. У ці місяці щороку основні витрати ідуть на зарплату, утримання установ, на харчування, медикаменти, опалення, освітлення. Наше завдання - не зменшувати обсяг. Навіть якщо розпочати нові проекти, то є ще тендерне законодавство, інші процедури. Тобто, в першому кварталі все одно до цього справа не дійде", - переконує експерт.

Отже, з бюджетом таки варто зачекати. Але передбачити, що стукне в голову народним депутатам, народ не в змозі.

Теми: бюджет, Верховна Рада, Кабмін, фінансова криза

<http://www.epravda.com.ua/publications/49394f50d4c02/>